

kan ikke se rettere, end at den nuværende Ordning i mange Tilfælde har vanskeliggjort — ja næsten umuliggjort — Præstens Stilling som Kristendommens Forkynder. Naar en Præst den ene Dag paa Prædikestolen fremsætter Kristendommens ideale Krav med Hensyn til Ægteskabet, og han saa den næste Dag maa staa for Alteret i Kirken og vie et Par fraskilte, i et Tilfælde, hvor Forholdet saa aabent som muligt er stridende mod Kristi Ord i Bjærgprædikenen, saa er det ikke blot et tungt Aag, der lægges paa Præstens Samvittighed, naar han i Embeds Medfør tvinges dertil, men det er, som jeg sagde, nedbrydende for hele hans Gerning. Det maa hos den almindelige Befolkning styrke den gængse Opfattelse, at det gaar ikke saa strengt, som Præsten prædiker. Vel skal han hævde Idealet fra Prædikestolen, men hans egen Gerning Dagen efter nedbryder alt, hvad han har sagt den foregaaende Dag. Det forekommer mig ikke at være nogen god Maade at „støtte“ Folkekirken paa, hvis man da mener, at man bør støtte den paa anden Maade end med Penge. Thi man paabyder jo paa denne Maade Præsterne at handle stik imod det Ord, de forkynde og i Embeds Medfør skulle forkynde. Det forekommer mig derfor, at der maa gøres noget for at faa en Forandring, der kan stille Præsterne saa frit, at ingen imod sin Samvittighed skal tvinges til at foretage en Vielse. Det er disse to Formaal, som jeg synes maa være de bestemmende, naar dette Forhold skal forandres. Det ene, at gøre det muligt, at enhver, som ikke sætter Pris paa den kirkelige Vielse, kan blive fri for den uden derfor at skulle bryde med Folkekirken, og det andet, at Præsterne kunne blive stillede saaledes, at de ikke skulle tvinges til at handle mod deres Samvittighed og mod det Ord, de ellers skulle føre.

Endelig er der et tredje Hensyn, som jeg mener bør tages, og det er Hensynet til, at Sagen kan ordnes paa en saa lempelig Maade, at den ikke bliver til Gene for den store Befolkning, der ikke for sit Vedkommende ønsker nogen Forandring. Jeg forstaa meget godt den Betragtning, at det dog er for galt, at hele den store Befolkning skal tvinges til at have en ny Form for Ægteskabs Indgaaelse, som den i Virkeligheden ikke skøtter om, blot for at et ganske lille Mindretal kan faa den fornødne Frihed, og jeg tror, der maa tages Hensyn til denne Betragtning. Derfor har jeg, saa længe jeg har syslet med denne Sag, bestandig anset det for nød-

vendigt, at den blev ordnet paa saa lempelig en Maade som muligt, saaledes at der i Virkeligheden ikke skete nogen Forandring for den store almindelige Befolkning, hvorimod der blev Frihed paa de Punkter, hvor den tiltrængtes. Jeg har derfor været Talsmand for at gaa en saadan Vej, som her er foreslaaet, og det vil erindres, at jeg i Fjor baade ved første og ved tredje Behandling tog Ordet for at gaa den Vej, at man ikke gjorde anden Forandring end at dele den Virksomhed, som Præsten nu udfolder, i de to Bestanddele, som den bestaar af. Thi Præstens Virksomhed ved Ægteskabs Stiftelse bestaar jo af to Dele. Den ene er noget, der ikke har det allerbitterste med det kirkelige at gøre, nemlig det at undersøge, om samtlige Ægteskabets betingelser ere i Orden. Der er vist ingen, der vil paastaa, at det har det mindste med det kirkelige at gøre at undersøge, om en Officer har sat i Enkekassen, eller om Folk have nydt Fattigunderstøttelse. Det er rent borgerlige Betingelser for Ægteskabet, som Staten har fastsat, og som Præsten i sin Egenskab af Statsembedsmand maa paase. Og det maa erindres, at naar alt dette er i Orden, kan Præsten ikke nægte at fuldbyrde Ægteskabet, altsaa for Øjeblikket at indvie det i Kirken. Det er den ene Side af Sagen. Det er den borgerlige Side, som Præsterne hidtil have besørget, og som de efter Forslaget ogsaa for Fremtiden ville komme til at besørge ganske paa samme Maade som nu. Den anden Side er den kirkelige Velsignelse, som Præsten, naar alt borgerligt er i Orden, meddeler Ægtefolkene, og den eneste Forandring, der, naar man gaar denne Vej, vil indtræde, er i Virkeligheden den, at man adskiller den borgerlige og den kirkelige Side af Sagen, som nu er blandet sammen, og gør det klart for alle, at Sagen virkelig har disse to Sider. Den borgerlige Side er tvungen nu og vil altid blive ved at være tvungen, den kirkelige er ogsaa tvungen nu, men den burde, saa vidt jeg kan se, efter sit Væsen og efter hele den Udvikling, der er foregaaet hos os, være en frivillig Sag. Der er ganske vist et Punkt, hvori de to ærede Forslagsstillere ere gaaede en noget anden Vej, end jeg tidligere anbefalede. Jeg havde nemlig tænkt mig det som saa, at naar de vedkommende til Præsten havde indgivet deres Begæring om at blive erkendte som Ægtefolk, og han havde fundet Attesterne i Orden, saa skulde Præsten paa Embeds Vegne underskrive en Erklæring om, at deres Ægteskab nu var gyldigt